

8. *Familiegeschiedenis*. Men heeft rekening te houden met de wijze, waarop de tuberculose bij andere leden van hetzelfde gezin is verlopen. Ook het gestel speelt somtijds een rol.

9. *Leeftijd*. Bij zeer jonge kinderen is de tuberculose alleen reeds op grond van den leeftijd als ernstig te beschouwen. Wanneer boven den vijftig-jarigen leeftijd een tuberculose de eerste verschijnselen geeft, zal in den regel het geval als meer ernstig zijn te beschouwen.

10. De aanwezigheid van *tuberkelbacillen* in het sputum maakt in den regel een geval iets minder gunstig, dan wanneer geen bacillen worden gevonden.

De vereeniging van Nederlandsche tuberculose-artsen heeft aangenomen, dat men, met de sub 1—10 genoemde punten rekening houdende, in den regel in staat zal zijn te beoordeelen, of een geval van tuberculose als *licht*, als *meer ernstig* of als *zwaar* moet worden beschouwd. Zij noodigt hierbij alle collegae, die gewoon zijn van het ziekteverloop der door hen behandelde lijdens aan longtuberculose aantekening te houden, uit, te beginnen met 1 Januari 1921 deze indeeling in de ziektegeschiedenissen in te voeren inplaats van de tot dusverre gebruikelijke, zoodat de nieuwe indeeling voor het eerst o.a. in de verslagen van sanatoria en consultatiebureaux over het jaar 1921 zal te vinden zijn,

Namens de Vereeniging van Nederlandsche Tuberculose-artsen.

Hellendoorn }
Groesbeek } November 1920.

B. H. VOS, *voorzitter*.

E. W. JONGMANS, *secretaris*.

HET ERODIUM CICUTARIUM ALS STYPTICUM BIJ BAARMOEDER- BLOEDINGEN.

Het *Erodium cicutarium* wordt als stypticum bij baarmoederbloedingen reeds door zeer vele geneeskundigen met voorliefde gebruikt. Toch kan het zijn nut hebben hier nog eens de aandacht te vestigen op dit middel, nu zoowel *hydrastis* als *secale* en bijgevolg ook alle daaruit bereide praeparaten zeer schaarsch zijn geworden.

Sinds ik in 1915 het *Extractum Erodii cicutarii liquidum* (door de firma VERWEY en Co. te Tiel in den handel gebracht onder den naam *Liquor Erodii VERWEY*) op grond van een uitgebreid proefondervindelijk en klinisch onderzoek heb aanbevolen, heb ik het middel in zeer talrijke gevallen aangewend en mijn opvattingen omtrent de waarde van het middel, dus omtrent den aard der gevallen, waarin het verdient aangewend te worden, zijn onveranderd.

Bij de te overvloedige en te menigvuldige menstruatie van virgines en jeugdige nulliparae verdient volgens mijn ervaring en die van anderen het *Erodium* zonder voorbehoud de voorkeur boven alle styptica. Doch ook bij baarmoederbloedingen van anderen aard is het *Erodium* een kostbaar middel. Het is hier niet de plaats de aanwijzingen uitvoerig te behandelen. Ik heb dit gedaan in mijn in 1915 verschenen dissertatie, waarvan ik een uittreksel plaatste in het *Ned. Tijdschrift voor Verloskunde en Gynaecologie* 1916. Van mijn proefschrift heb ik nog 25 exemplaren over, die ik gaarne ter beschikking stel van hen, die er een aanvragen.

Volgens WASICKY zou de werking van het *Erodium* berusten op het gehalte aan kaliumzouten. Door ENGELHARD is aangetoond, dat de werking hiervan onafhankelijk is. Ik heb het plan een pharmacologisch onderzoek te verrichten om na te gaan, waarop de werking van het *Erodium* wél berust. De resultaten van dit onderzoek hoop ik den lezers van dit *Tijdschrift* later mede te delen.

Amsterdam, November 1920.

J. A. VAN DONGEN.

DE CENSUUR.

Het is een oude waarheid, dat geneesheeren meer belang plegen te stellen in de realia dan in legenden. Het zou daarom zeker velen met mij verheugen, indien de eerste redacteur zijn in het *Tijdschrift*-nummer van 30 October ll. begonnen redac-